

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YAYINLARI No. 15

AVUKATLIK STAJI
ve
AVUKATLIK SINAVI KLAVUZU

Sevinç Matbaası, Ankara - 1974

AVUKATLIK STAJI
ve
AVUKATLIK SINAVI KLAVUZU

Bu klavuz, Avukatlık Stajı ve Avukatlık Sınavı ile ilgili «Avukatlık Kanunu» ve «Avukatlık Kanunu Yönetmeliği» hükümlerini ve Türkiye Barolar Birliğinin stajla ilgili ilke kararlarını özetliyerek bir arada toplamak suretiyle Barolarımıza ve Avukat Stajiyelerine yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Kısaltmalar.

Av. K. : Avukatlık Kanunu
AK. Y. : Avukatlık Kanunu Yönetmeliği
M : Madde
TBB : Türkiye Barolar Birliği

I. Avukatlık Stajında Uygulanacak Hükümler

1136 sayılı Avukatlık Kanunu staj süresini bir yıldan bir buçuk yıla çıkararak, sınav esasını getirdiğinden, stajiyelerin staj için başvurma sürelerine tabi olacakları hükümler farklıdır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 7. maddesine göre;

1 — 7 Temmuz 1969 tarihinden önce Hukuk Fakültelerinden mezun olanlar bu tarihten itibaren üç yıl içinde,

2 — 7 Temmuz 1975 tarihine kadar Hukuk Fakültelerinden mezun olanlar, mezuniyet tarihlerinden itibaren üç yıl içinde,

Barolara başvurdukları takdirde ilk altı ayı mahkeme, ikinci altı ayı avukat yanında olmak üzere bir yıl, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre staj yapacaklardır.

Bu gibiler hakkında 1136 sayılı Avukatlık Kanununun avukatlık sınavına dair 28, 29, 30, 31, 32 ve 33. maddeleriyle, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29-37. maddeleri uygulanmayacaktır.

7 Temmuz 1969 dan önce Hukuk Fakültelerinden mezun olanlar için 3499 sayılı Avukatlık Kanununa göre bir yıl süreli ve sınavsız staj yapma süresi 7 Temmuz 1972 de sona erdiğinden, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesi uyarınca anılan maddeden yararlanacaklar 7 Temmuz 1975 tarihine kadar Hukuk Fakültelerinden mezun olup, mezuniyet tarihlerinden itibaren 3 yıl içinde avukatlık stajı için barolara başvuranlardan ibarettir.

7.7.1978 tarihinden sonra Avukatlık stajı 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca yapılacak, eski hükümler uygulanmayacaktır.

(Av. K. M. geçici 7).

II. Staj İçin Başvurulacak Baro

Avukatlık Kanununun 16. maddesinin yollamada bulunduğu aynı Kanunun 3. maddesi (e) bendi ve

A.K.Y. nin 13. maddesi (c) bendi uyarınca Avukatlık stajı, adayın ikâmetgahının bulunduğu yerdeki Baro'da yapılır. Bu bakımdan adayın ikâmetgahının bulunduğu yerdeki Baroya başvurması gereklidir. (Av. K. 16, 17, A.K.Y. 13).

III. Aranacak Şartlar

Avukatlık Stajı yapabilmek için;

a — Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b — Türk Hukuk Fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı bir memleket hukuk Fakültesinden mezun olup da Türkiye Hukuk Fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak,

c — Staj yapılmak istenen Baro Bölgesinde ikâmetgahı bulunmak, gereklidir.

a — Kesinleşmiş bir kararla yüz kızartıcı bir suçtan veya ağır hapsi gerektiren bir cürümden mutlak olarak, yahut kasdî bir cürümden bir sene veya daha ziyade hapis cezası ile hüküm giyenler, (Beş yıldan fazla hapis veya ağır hapis cezası ile veyahut zimmet, ihtilâs, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma ve dolanlı iflâs suçlarından biri ile kesin olarak hüküm giymiş olanlar affa uğramış olsalar da staja kabul edilemezler).

b — Kesinleşmiş bir ceza veya disiplin kararı sonucunda hakim, memur yahut avukat olma niteliğini kaybedenler,

c — Avukatlık mesleğine yaraşmıyacak tutum ve davranışları çevresince bilinenler,

d — Avukatlık mesleği ile birleşmeyen bir işle uğraşanlar, (Avukatlıkla birleşmeyen işler Av. K. nun

11, Avukatlıkla birleşebilen işler de Av. K. nun 12. maddelerinde gösterilmiştir).

e — Mahkeme kararıyla kısıtlanmış olanlar,

f — İflâs etmiş olup da itibarı iade edilmemiş olanlar, Taksirathlı ve hileli müflisler itibarları iade edilmiş olsa dahi kabul olunmazlar.

g — Haklarında aciz vesikası verilmiş olup da bunu kaldırmayanlar,

h — Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmağa engel vücut veya akılca malûl olanlar,

Avukatlık stajı yapamazlar.

(Av. K. M. 16, 3, 5).

IV. Stajla Birleşemeyen ve Birleşebilen İşler

Av. K. nun 11. maddesinde avukatlıkla birleşemeyeceği belirtilen; aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiç bir hizmet ve görev, sigorta produktörlüğü, tacirlik ve esnaflık veya mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü iş stajiyerlikle birleşemez.

Avukatlık ve dolayısıyla stajiyerlikle birleşebilen işler aşağıda gösterilmiştir.

a — Cumhuriyet Senatosu Üyeliği, Milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği,

b — Üniversite, yüksek veya orta öğretim profesör, doçent, asistan ve öğretmenliği,

c — Özel hukuk tüzel kişilerinin hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı ile, bir avukat yazıyanesinde ücret karşılığında avukatlık,

d — Hakemlik, tasfiye memurluğu, yargı merci-
lerinin veya adlı bir dairenin verdiği görev veya hiz-
met,

e — İktisadi Devlet Teşekkülleri ile müesseseleri
ve iştirakleri hakkındaki 12 Mart 1964 tarih ve 440 sa-
yılı Kanunda başka bir iş veya hizmetle uğraşmaları
yasaklanmamış bulunmak şartı ile; bu kanunun kap-
samına giren teşekkül, müessese ve iştiraklerin ve
İktisadi Devlet Teşekkülleri dışında kalıp sermayesi
Devlete ve diğer kamu tüzel kişilerine ait bulunan
kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği, de-
netçiliği,

f — Anonim, limited, kooperatif şirketler ile hay-
rî, ilmi, siyasi kuruluşların yönetim kurulu başkanlı-
đı, üyeliği ve denetçiliği ve komandit şirketlerde ko-
manditer ortaklık,

g — Gazete ve dergi sahipliği veya bunların yayın
müdürlüğü, (Av. K. M. 11, 12, 16. A.K.Y.M. 24)

V. Staj Listesine Yazılma İsteği, Eklenecek Bel- geler :

Avukatlık stajı yapmak isteyen aday, ikâmetgahı-
nın bulunduğu yerdeki baroya bir dilekçe ile başvuru-
rur.

Başvuruna dilekçesine aşağıda gösterilen belgele-
rin asılları ile onanmış ikişer örneği eklenecektir.

a — Nüfus cüzdanı,

b — Türk veya yabancı Hukuk Fakültelerinden
birisinin bitirildiğini gösteren belge ve lisans diplo-
ması,

(Yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş o'lanlar ayrıca Türkiye Hukuk Fakültelerinden herhangi birinin programına göre eksik kalan derslerden usulüne uygun başarılı sınav vermiş olduklarını belgelendirmek zorundadırlar).

c — Stajiyer listesine yazılmak üzere başvuru alan baro bölgesinde ikâmetgahı bulunduğu dair belge (ikâmetgah belgesi),

d — Stajiyer adayının Avukatlık Kanununun 3. maddesinin (f) bendi ve 5. maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel halleri bulunmadığına dair imzalı bildiri kâğıdı,

e — Bu yönetmeliğin dördüncü maddesinde belirtilen yerden alınacak ve Avukatlık Kanununun 5/a maddesinde yazılı hükümlükleri bulunmadığına dair adli sicil belgesi,

f — Başvurduğu baro levhasında yazılı iki avukat tarafından stajiyer adayının ahlâki durumu hakkında ayrı ayrı olmak üzere düzenlenmiş tanıtma kâğıdı,

g — Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmağa engel vücut veya akılca malûl olmadığına dair resmî tabipliklerin birinden alınacak rapor.

Belgelerde eksiklik bulunması halinde başvurma dilekçeleri eksik belgeler tamamlanıncaya kadar kabul edilmez.

Bu belgelerin birer örneği baro başkanı tarafından Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Asılları ve diğer örnekleri dosyasında saklanır. Türkiye Barolar Birliği de noksan gördüğü belgeleri tamamlattırır.

(d) bendindeki bildiri kâğıdının hilâfı ortaya çıktığı takdirde, aday hakkında resmî mercilere yalan

beyanda bulunmak suçundan dolayı cezai kovuştur-
ma yapılır.

(Av. K. M. 16, 17 A.K.Y.M. 13)

VI. İsteğin İncelenmesi, Rapor Düzenlenmesi, İlân

Başvurma dilekçesinin kabulü ile birlikte baro başkanı, baro levhasında yazılı avukatlardan birini, adayın;

a — Avukatlık meselesine kabul için gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığını,

b — Avukatlıkla birleşmiyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını,

araştırmak ve sonucu hakkında bir rapor düzenlemek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat geçerli özürü dışında bu görevi kabul etmek ve 15 gün içinde raporunu vermek zorundadır.

Barolar stajiyer adayının görevini sürekli olarak gereği gibi yapmağa engel vücutta bir sakatlığı veya akılcı malûllüğü bulunmadığını tespit için Sağlık incelemesine başvurabilirler.

Sağlık incelemesi, resmî bir hastanenin sağlık kurulu tarafından yapılır.

Başvurma dilekçesinin kabulü ve raporun verilmesinden sonra adayın isteği en geç 10 gün içinde A.K.Y. ne ekli (Örnek 5) e göre hazırlanacak yazının baronun ve Adalet dairesinin uygun bir yerine asılması suretile ilân edilir.

Adayın stajiyer listesine yazılma istemine karşı, her avukat veya stajiyer yahut diğer ilgililer itiraz edebilirler.

İtiraz yazı ile olur; itiraz eden kimliğini ve itirazını dayandırdığı maddî olay veya maddeleri gösterir, varsa delillerini bildirir. Açık delil veya vakıaların gösterilmemesi halinde itiraz incelenmez.

İlân üzerine usulüne uygun olarak yapılmış olan itiraz baro yönetim kurulunca veya görevlendirilecek bir üye tarafından incelenir. Bu inceleme sonucu da gözönünde bulundurulmak suretiyle Avukatlık Kanununun 20. maddesindeki süre içinde stajiyer listesine yazılma konusunda bir karar verilir. İtiraz stajiyerin sırasını kaybettirmez.

(Av. K. M. 18, 19. A.K.Y.M. 12, 15, 16, 17).

VII. Staj Listesine Yazılma Veya Yazılmama Kararı

İtiraz süresinin bitmesinden sonra, Baro Yönetim Kurulu adayın stajiyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir.

Bu karar örneği;

a — İlgiliye (stajiyer adayı, varsa ilân süresinde itiraz eden)

b — O yer Cumhuriyet Savcılığına,
tebliğ edilir.

(Av. K. M. 20, A.K.Y.M. 17).

VIII. Baro Yönetim Kurulu Kararına İtiraz, Staja Başlama

1. Baro Yönetim Kurulunun karar verme süresi :

Baro Yönetim Kurulları istemin ilânı üzerine başlayan 15 günlük sürenin bitiminden itibaren bir ay içinde isteğin kabulü veya reddi hakkında karar vermek zorundadır. Bu süre içinde karar verilmezse talep reddedilmiş sayılır.

2. İtiraza yetkili olanlar :

a — İlgililer (aday veya adayın yazılma isteğine itiraz edenler)

b — O yer Cumhuriyet Savcısı,

c — Baro Yönetim Kurulu Üyeleri,

adayın staj listesine yazılma veya yazılmama kararına karşı itiraz edebilirler.

3. İtiraz süresi ve mercii :

a — İlgililer kararın kendilerine tebliğ,

b — O yer Cumhuriyet Savcısı,

karar örneğinin kendisine verildiği,

c — Baro Yönetim Kurulu üyeleri karar,

tarihinden, Baro Yönetim Kurulu bir ay içinde karar vermezse, bir ayın bittiği tarihten itibaren 15 gün içinde kararı veren Baro aracılığı ile TBB Yönetim Kuruluna itiraz edebilirler.

TBB. nin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığının onayı ile kesinleşir. Adalet Bakanlığı kararı aleyhine stajiyer adayı ve TBB Yönetim Kurulu Danıştay'a dava açabilirler.

Avukatlık stajı, listeye yazılma ile başlar. İtiraz, staj listesine yazılmayı durdurur.

(Av. K. M. 20-21, A.K.Y.M. 18)

IX. Staj Süresi ve Stajın Uzatılması :

Devam Kontrolü :

Avukatlık stajı, ilk altı ayı Mahkemelerde ve kalan bir yılı da en az beş yıl kıdemi olan bir avukat yanında yapılmak üzere birbuçuk yıldır.

Yukarıda 1. de açıklandığı üzere Av. K. M. Geçici 7. kapsamına girenler ilk 6 ayı Mahkeme, ikinci 6 ayı beş yıl kıdemli avukat yanında olmak üzere bir yıl staj yaparlar.

Baro Yönetim Kurulları, staj hakkındaki kesin rapor üzerine staj süresini altı ay uzatabilir. Baro Yönetim Kurulunun uzatma kararı kesindir.

Stajın mahkemelerle avukat yanında olmak üzere iki ayrı yerde yapılması stajın bütünlüğünü ihlâl etmez.

Mahkeme ve Adalet dairelerinde stajiyerlere ayrılmış bir staj defteri ile bir devam cetveli bulunur. Devam cetveli her hafta, staj defteri staj sonunda hâkim veya staj yapılan daire âmiri tarafından stajın fiilen yapıldığı gösterilmek suretiyle onanır. Cumhuriyet Savcısı stajiyer üzerindeki denetimini devam cetveline işaret vermek suretiyle yapar.

(Av. K. M. 14-15, A.K.Y.M. 19, 3499 sayılı Av. K. M. 18).

X. Stajiyer Kontenjanının Tespiti, Mahkeme ve Adalet Dairelerinde Staj

Her ağır ceza mahkemesi için bir stajiyer kontenjanı tespit edilir. Kontenjan adalet dairesi ile personel durumu gözönünde bulundurulmak suretiyle, Baronun da görüşü alındıktan sonra adalet komisyonunca tespit edilerek Baroya, Türkiye Barolar Birliğine ve Adalet Bakanlığına bildirilir. Kontenjan aynı usulle arttırılır veya eksiltilir.

Stajiyer listesine kaydı kesinleşen aday, Baro bölgesinde ağır ceza merkezlerinden hangisinde staj

yapmak istiyorsa barodan alacağı belge ile o yer Adalet Komisyonu Başkanlığına başvurur, Adalet Komisyonu, birinci fıkradaki kontenjan durumunu gözönünde bulundurarak adayı staja başlatır.

Mahkeme ve adalet dairelerindeki staj, aşağıdaki sıra ve sürelerle göre yaptırılır :

- a — Cumhuriyet Savcılığında bir ay,
- b — Ağır Ceza Mahkemesinde bir ay,
- c — Asliye Ceza Mahkemesinde onbeş gün,
- d — Sulh Ceza Mahkemesinde onbeş gün,
- e — Sulh Hukuk Mahkemesinde onbeş gün,
- f — Asliye Hukuk Mahkemesinde (Ticaret-İş-Tapulama dahil) birbuçuk ay,
- g — İcra Tetkik Mercii ve İcra Dairelerinde bir ay,

Adalet Komisyonu gerekli gördüğü takdirde bu sırayı değiştirebilir ve stajyerin isteği üzerine, ticaret, iş veya tapulama mahkemesinde staj yapılması hususunu düzenler.

Stajyerler, duruşmalarda, keşiflerde, soruşturmalarda, kararların görüşülmesinde ve yazılmasında hazır bulunur, kendisine verilen dosya ve kararları inceler, kalem işlerine yardım eder ve birer rapor hazırlar.

Stajyerler, kendilerine verilen işlerden sorumludurlar.

Staj Cumhuriyet Savcısı veya hâkimin yahut staj görülen daire amirinin denetiminde yapılır.

Yukarıdaki sürelerin her birinin bitiminde, stajyerin varsa, devam etmediği günleri, stajyerlere ve

rilen görevleri ve stajiyerin genel olarak ilgi ve başarı derecesiyle ahlâki durumunu belirten iki nüsha rapor düzenlenerek biri Adalet Komisyonuna, diğeri barosuna gönderilir.

Stajiyer bu süre için ayrıca baro başkanı veya görevlendireceği avukat tarafından denetlenir. Denetim sonucu bir raporla baro başkanlığına bildirilir.

(Av. K. M. 15-24, A.K.Y.M. 20).

XI. Yanında Staj Yapılacak Avukat :

Avukat yanında staja başlayabilecekleri Cumhuriyet Savcılığınca baroya bildirilenler, evvelce dilekçelerinde gösterdikleri ve muvafakatını aldıkları en az beş yıl kıdemli avukat yanında staja başlarlar.

Baro Başkanının isteği veya ilgililerin başvurması üzerine Baro Yönetim Kurulu stajını dilekçede gösterilenden başka avukat yanında yapılmasına karar verebilir.

Yanında staj yapacak avukat bulamayan stajiyerin hangi avukat yanında staj göreceğini Baro Başkanı tayin eder.

Baro Yönetim Kurulu veya Baro Başkanı tarafından seçilen avukat, stajiyeri kabul zorunluğundadır.

(Av. K. M. 22, A.K.Y.M. 21).

XII. Stajiyerin Ödevleri :

Stajiyerin ödevleri aşağıda gösterilmiştir :

a — Kesintisiz olarak staja devam etmek, (stajiyerin haklı sebeplere dayanarak devam edemediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, Mahkeme stajı döneminde Adalet Komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise

Baro Yönetim Kurulunca tamamlattırılır. Baro Başkanı, haklı engeller halinde avukat yanındaki staj sırasında 30 günden fazla olmamak üzere izin verebilir).

b — Duruşmalara avukatla birlikte girmek ve onun yanında yer almak,

c — Staj konferanslarına devam etmek,

d — Baro Yönetim Kurulu ve yanında çalıştığı avukat tarafından verilen işleri yapmak,

e — Dava evrakını düzenlemek,

f — Baroların hazırlayacakları iç yönetmeliklerde gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmek.

(Av. K. M. 23, A.K.Y.M. 22).

XIII. Stajiyerin Vekâlet Alması Ve Bu Yetkinin Sona Ermesi :

Stajiyerler, avukat yanında staja başladıktan üç ay sonra, avukatın yazılı muvaffakati ile ve onun gözetimi altında İcra Tetkik Mercii hakimlikleri ile Sulh Mahkemelerinde ve İcra ve İflâs Dairelerinde görülen dava ve işlerde vekâlet alabilirler.

Avukatlık sınavında beş defa başarısızlığa uğrayan veya staj bitim belgesinin verildiği tarihten itibaren iki yıllık sınava giriş haklarının tamamını kullanma süresini başarı göstermeden geçiren stajiyerin vekâlet alma yetkisi sona erer.

(Av. K. M. 26, A.K.Y.M. 24, 26).

XIV. Stajın Sona Ermesi, Staj Bitim Belgesi

Baro Yönetim Kurulu staj süresinin dolmasını ve kesin raporun verilmesini izleyen ilk toplantısında, stajiyerin staj dosyasını ve staj sırasında, stajiyer hakkında gerek mahkeme ve adalet daireleri gerekse

yanında staj gördüğü avukat tarafından düzenlenen raporları inceler.

Baro Yönetim Kurulu gerekli gördüğü takdirde üç kişilik bir heyet teşkil ederek stajiyer ile mülakat yapılmasını ve sonunda ek bir rapor vermelerini kararlaştırabilir.

Raporları ve staj dosyalarındaki belgeleri yeterli gören yönetim kurulu stajiyerin avukatlık stajının tamamlandığına ve staj bitim belgesinin düzenlenmesine karar verir. Aksi halde stajı altı ay daha uzadır. Uzatılan altı ay sonunda aynı işlemler tekrarlanır. Stajın altı ay uzatılmasına ilişkin baro yönetim kurulu kararları kesindir.

Staj bitim belgesi A.K.Y. ne ek (Örnek 6) ya göre hazırlanır ve Baro Başkanı tarafından imzalanır, mühürlenir.

Stajiyerin staj yapmasını önleyen veya yaptığı stajı geçersiz kılan kanuni sebepler saklıdır.

(Av. K. M. 25. A.K.Y.M. 25).

XV. Staj Listesinden Silinme, Silme Kararına İtiraz :

Avukatlık stajı için Kanunun ve bu yönetmeliğin öngördüğü şart ve nitelikleri sonradan kaybedenler ile esasen bu şart ve niteliklere sahip olmadıkları staja başladıktan sonra anlaşılanların adları baro yönetim kurulu kararıyla stajiyer listesinden silinir.

Stajiyer listesinden silme kararı verilmeden önce, stajiyerin yazılı cevabı istenmekle beraber, kendisinin dinlenmesi veya dinlenmek üzere yapılan çağrıya süresi içinde uymamış olması şarttır.

Baro Yönetim Kurulu stajiyer listesinden silme kararını gerekçeli olarak verir.

Bu karara karşı stajiyer kendisine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ,baro aracılığı ile TBB Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. TBB Yönetim Kurulu kararı Adalet Bakanlığının onaylaması ile kesinleşir.

Stajiyer, ilgili Baro ve TBB Yönetim Kurulu, Adalet Bakanlığı kararına karşı Danıştay'a başvurabilir, (Av. K. M. 23, 71. A.K.Y.M. 26).

XVI. Askerlik Döneminde Staj :

Askerlik görevini yaparken, resmen izinli veya tebdil havalı olarak kıt'a ve müesseselerinden ayrılanlar bu süre içinde sivil kıyafetle staj yapabilirler.

(Av. K. M. 182, A.K.Y.M. 27).

XVII. Stajın Nakli :

Stajın naklinde de ,avukatın nakline ait hükümlerin staja /uygun hükümleri uygulanır.

(Av. K. M. 182, A.K.Y.M. 28).

XVIII. Avukatlık Sınavı :

S ı n a v K u r u l u

Sınav Kurulu, biri hukuk diğeri ceza dairelerinden olmak üzere iki Yargıtay Daire Başkanı ve üç avukattan kurulur. Yargıtay Daire Başkanlarından kıdemlisi kurula başkanlık eder.

Kurulun görev süresi iki yıldır. Yeni kurul seçilinceye kadar eski kurulun görevi devam eder. Üyelerin engeli halinde, başkan o üyenin mensup olduğu

kurumca seçilmiş bulunan yedek üyelerle noksanı tamamlar. Başkanın engeli halinde görevleri, kurula katılan kıdemli Yargıtay Daire Başkanı tarafından yerine getirilir.

Sınav Kurulu iki yılda bir, Ocak ayında yeniden kurulur.

Türkiye Barolar Birliği'nin Yargıtay Başkanlığına başvurması üzerine, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından birisi hukuk diğeri ceza daireleri başkanları arasında olmak üzere iki asıl ve iki yedek üye seçilir.

Yargıtay Başkanı seçim sonucunu hemen Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

Sınav Kurulunun avukat üyeleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından asıl ve yedek üye toplamının üç katı olarak gösterilecek adaylar arasından Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca seçilir.

Sınav Kuruluna üye seçilebilmesi için bir avukatın en az onbeş yıl fiilen avukatlık yapmış ve Avukatlık Kanununun 90 ıncı maddesinde yazılı diğer niteliklere sahip olması lâzımdır.

Seçimde Av. K. nun 90. maddesi hükümleri uygulanır.

(Av. K. M. 29-30. A.K.Y.M. 29).

XIX. Sınav Listesine Yazılma İsteği, İsteğin Reddi, İtiraz :

Sınava giriş, adayın isteğine bağlıdır.

a — Staj bitim belgesi almış olan aday, stajiyer listesine yazılı olduğu baroya en geç sınav gününden onbeş gün önce başvurarak sınava girmek istediğini bildirir ve sınava giriş belgesi verilmesini ister.

b — Baro Yönetim Kurulu isteklinin sınav haklarını tüketip tüketmediğini ve staj bitim belgesi günü ile girmek istediği sınav günü arasında iki yıldan fazla bir sürenin geçip geçmediğini inceler.

Adayın isteğinin kabulü halinde üç nüsha sınav giriş belgesi A.K.Y. ne ek (Örnek 7) ye uygun olarak düzenlenir, adı sınava gireceklerin listesine yazılır.

Sınava giriş belgesinin bir örneği adaya verilir, bir örneği sınava girecekler listesi ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine gönderilir, bir örneği de adayın staj dosyasına konulur.

c — Sınav giriş belgeleri ve sınav listeleri her sınav için ayrı ayrı olmak üzere sınavdan önce yeniden düzenlenir.

d — Sınav belgesi almak üzere başvuran adayın isteminin reddedilmesi halinde, staj listesine yazılma isteminin reddedilmesi konusundaki bu klavuzun VIII. maddesinde açıklanan itiraz usulü ve sonuçlar uygulanır.

Avukatlık sınavında beş defa başarısızlığa uğrayan aday bir daha sınava giremez.

Staj bitim belgesinin verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde sınava giriş haklarının tamamının (beş defa) kullanılması zorunludur.

(Av. K. M .31, A.K.Y.M. 31)

XX. Sınava Gireceklerin TBB. ne Bildirilmesi :

Barolar sınava girecek olanların listesini sınav giriş belgelerinin birer nüshası ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Türkiye Barolar Birliği'ne gönderirler.

Türkiye Barolar Birliği ,barolardan gelen listelere ve belgelere göre sınava gireceklerin listesini düzenler.

(Av. K. M. 31. A.K.Y.M. 32).

XXI. Sınav Günleri :

Avukatlık sınavı her yılın Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül ve Aralık aylarının ikinci pazartesi günleri yapılır. Belirtilen günlerin tatile rastlaması halinde sınav sonra gelen Pazartesi günü yapılır.

Her yılın başında ve her sınav gününden bir ay önce sınavın ve yazılı sınavda başarısız olanlar için yapılacak mülâkatın yeri, günleri ve saatleri Türkiye Barolar Birliği tarafından ayrıca ilân edilir. Barolar, bölgeleri içinde sınavın ve mülâkatın yeri, günü ve saatini ilân ederler.

Türkiye Barolar Birliği'nin ilânı gazeteler aracılığı ile, baroların ilânı baroda ilânlar için ayrılmış yere asılması suretiyle yapılır.

(Av. K. M. 32. Av. K. Y. M. 33)

XXII. Sınav Yeri, Sınav Düzeni ve Güveni :

Sınav yeri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nca seçilir ve sınava hazırlanır.

Sınav günü, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, sınav kurulu ve bu kurul tarafından görevlendirilenler, sınavın düzen ve güvenini sağlarlar.

Buna aykırı davranışlarda bulunanlar, sınav dışı bırakılırlar ve bu durum bir tutanakla tespit edilir. Sınav dışı bırakılanlar, o sınavda başarı göstermemiş sayılırlar.

Sınav belgesi aldığı halde sınava kabul edilmeyen veya yukarıdaki fıkra uyarınca sınavda başarısız sayılanlar konusunda verilecek kararlar kesindir.

(Av. K. M. 28, A.K.Y.M. 34)

XXIII. Sınav Şekli, Sınav Sorularının Amacı :

Sınav yazılı olur, sınav soruları kurul tarafından sınav günü hazırlanır. Soruların kurul üyeleri tarafından imzalı bir nüshası saklanmak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na verilir.

Sınav sorularının saptanmasında, adayın hukuk uygulaması yönünden hukuk ilke'lerini ve mevzuat hükümlerini olaylara uygulama yeterliğine ulaşmış olduğunu, meslek kural'larını kavrayıp kavramadığını değerlendirmek amacı gözönünde tutulur.

Sınav, Türkiye Barolar Birliği'nce bastırılacak ad yerleri kapalı kâğıtlarla yapılır. Sınav kâğıdı üzerine hiç bir işaret konulamaz, işaretli kâğıtlar geçersizdir.

Sınav süresini kurul, her sınav için ayrıca tesbit eder ve sınava katılanlara bildirir. Sınavın başlangıç ve bitiş saatleri bir tutanakla tespit edilir.

Sınav kâğıtları, Türkiye Barolar Birliği'nde bir yıl süre ile saklanır.

(Av. K. M. 32, A.K.Y.M. 35).

XXIV. Sınav Konuları :

Sınav konuları, Anayasa ve İdare Hukuku, Medeni Hukuk ve Borçlar Hukuku, Ceza Hukuku, Hukuk ve Ceza Usul Hukuku, Ticaret ve İş Hukuku ile İcra ve İflâs Hukuku ve Avukatlık Kanunu ve Meslek Kurallarıyla ilgili uygulama ve problemleri kapsar.

(Av. K. M. 32, A.K.Y.M. 36).

XXV. Değerlendirme, Sınav Sonuularının İlânı :

Sınav Kurulu, her aday için ayrı ayrı üç nüsha kat sonuçlarını gösterir belgeleri hazırlar. Ayrıca sınav olmak üzere A.K.Y. ne ek (Örnek 8) sınav veya mülâva girenlerin ve müakata tabı tutulanların durumları da gözönünde bulundurulmak suretiyle başarı sağlayıp sağlamadıklarını (Başarılı) veya (Başarısız) şeklinde gösteren bir listeyi düzenleyip imzalar.

Liste ve belgelerden ikişer örnek Türkiye Barolar Birliğine gönderilir, birer nüshası sınav kurulunda kalır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı liste ve belgelerden birer örneği adayın listesinden sınava girdiği baroya gönderir. Aday isterse belgelerin bir örneğini barosundan alır.

Listeler Türkiye Barolar Birliğinde ve barolarda ilâna ayrılmış yerlerde ilân edilir.

Avukatlık Kanununun (3/d) ve A.K.Y. nin (2/d) maddesinde yazılı sınavın başarı şartı yukarıdaki belge ile kanıtlanır.

(Av. K. M. 32. A.K.Y.M. 37).

XXVI. Baroya Kaydolma İsteği :

Avukatlık sınavını başarmış olanlar meslekî çalışmalarını sürdürecekları yer barosuna ait levhaya yazılmak zorundadırlar.

Stajyerlerin staj yaptıkları yer barosuna yazılmaları zorunlu değildir. Barolara giriş keseneği ödenmesi zorunlu olduğundan, staj nerede yapılırsa yapılsın

Avukatlık yapılmak istenen yer barosuna sınav başarı kartı ile başvurularak staj yapılan yer barosundan dosya celbedilip, kaydın yapılması mümkün olup, yeni mesleğe başlayanların iki defa giriş keseneği ödemeleri bakımından bu yol tavsiyeye şayandır.

(Av. K. M. 6, A.K.Y.M. 5).

XXVII. İsteğin Kabulü :

İsteği kabul eden baro yönetim kurulu, başvurunun avukatlık mesleğine kabul ile levhasına yazılması hususunda başvurma dilekçesinin kabul edildiği tarihten itibaren bir ay içinde gerekçeli kararını verir. Karar ile kararın dayandığı dosya 2 nüsha düzenlenerek, karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına ve Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Av. K. Y. nin 13. maddesi uyarınca evvelce Türkiye Barolar Birliğine gönderilen evrakın, Birliğe gönderilen dosyaya konmasına lüzum yoktur. Türkiye Barolar Birliğince düzenlenecek ruhsatname bedelinin ödendiğine dair banka dekontu ile avukatın 6x9 büyüklüğünde 3 adet cübbeli fotoğrafı da Adalet Bakanlığına gönderilen dosyaya eklenir.

Adalet Bakanlığı onayladığı kararları ruhsatname düzenlenip baroya iade edilmek üzere Türkiye Barolar Birliğine, onaylamadığı kararları ise doğrudan doğruya ilgili baroya gönderir.

(Av .K. M. 7, Av. K. Y. M. 7).

XXVIII. Avukatlık Ruhsatnamesi ve Yemin :

Türkiye Barolar Birliği Adalet Bakanlığından gelen dosyadaki bilgilere göre ruhsatnameyi düzenliyerek, soğuk damga ile fotoğrafını mühürler, ruhsatna-

me defterine durumu işler ve ilgili baro başkanı tarafından imzalanıp mühürlenerek sahibine verilmek üzere barosuna gönderilir.

Adayın Avukatlık Kanununun 9. maddesi uyarınca and içtiği ve ruhsatnamesinin verildiği hususunda bir tutanak düzenlenir.

And içmeyen adaya ruhsatnamesi verilmez.

Aday ruhsatnamesini aldıktan sonra (Avukat) ünvanını kazanır.

Durum Türkiye Barolar Birliğine bildirilir ve ruhsatnamesinin alındı belgesi Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Türkiye Barolar Birliği arşiv kartı A.K.Y. ne ek (Örnek 3) bu yazıya eklenir.

(A.K.M 9.. A.KY..M. 8).

XXIX. İsteğin Reddi, İtiraz, İtiraz Sonuçları, Dava Hakkı :

Baro Yönetim Kurulu, levhaya yazılma isteğinin reddedilmesine ilişkin karara itiraz halinde adaya bunu belirten A.K.Y. ne ek (Örnek 4) e göre müzenlenen bir belge verir.

Posta masrafı itirazcıdan alınır. İtiraz Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca incelenerek bir ay içinde karara bağlanır. Bir ay içinde karar verilmezse itiraz reddedilmiş sayılır. Ancak, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca yapılan incelemede, belgelerde eksiklik bulunması nedeniyle eksikliklerin tamamlattırılması veya tamamlatılmak üzere dosyanın iadesi ha'inde bu süre ,eksik belgelerin tamamlanacağı veya dosyanın Türkiye Barolar Birliğine intikal ettirildiği tarihten başlar.

(Av. K. M. 8. A.K.Y.M. 9).

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz hakkında verdiği kararlar onaylanmak üzere dosyası ile birlikte karar tarihinden itibaren 1 ay içinde Adalet Bakanlığına gönderilir.

Adalet Bakanlığınca verilecek kararlar, kanunî gereği yapılmak üzere dosyaları ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

İtirazın Sonuçları :

İtirazın kabulüne ilişkin kararın Adalet Bakanlığınca onaylanması halinde A.K.Y. nin (7, 8, 9) maddeleri gereğince işlem yapılarak aday baro levhasına yazılır, ruhsatnamesi verilir.

İtirazların reddine ilişkin karar Adalet Bakanlığınca onaylandığı takdirde adayın kimliği gereği yapılmak ve diğer barolara duyurulamak üzere ilgili baro tarafından Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Adayın kimliği Türkiye Barolar Birliğinde bu iş için tutulan özel bir deftere yazılır.

Red ve bekleme sebepleri kalmadıkça hiç bir ba- için tutulan özel bir deftere yazılır.

Adalet Bakanlığının, Türkiye Barolar Birliğinin itirazın reddine ilişkin kararını onaylamaması halinde Türkiye Barolar Birliği ve ilgili baro; itirazın reddine ilişkin kararın onaylanması halinde ise, başvuran aday tarafından Danıştay'da iptal davası açılabilir.

(Av. K. M. 8. A.K.Y.M. 9, 10, 11, 12)

XXX. Büro Edinme Zorunluğu :

Her avukat, levhaya yazıldığı tarihten itibaren üç ay içinde baro bölgesinde bir büro kurmak zorundadır. Büroların niteliklerini barolar belirtir.

Bir avukatın birden fazla bürosu olamaz. Birlikte çalışan avukatlar ayrı büro edinemezler .

Bürosunu veya konutunu değiştiren avukat yenilerinin adreslerini bir hafta içinde baroya bildirmek zorundadır.

(Av. K. M. 43).

XXXI. Meslek Kuralları :

Avukatlık ruhsatnamesi ile birlikte verilen Meslek Kurallarına aykırı davranışlar Disiplin cezasını gerektirir.

(Av. K. M. 134).

XXXII. TBB'nın İlke Kararları :

Stajla ilgili TBB ilke kararları aşağıya çıkarılmıştır.

1) Stajını bitirdikten sonra bir başka Baro bölgesine yerleştiği için staj yaptığı Yönetim Kurulu önünde yemin etmesi olanağı kalmayan avukat adayı bulunduğu yer barosunda yemin edebilir.

(4.4.1970-109/1)

2) Yedek Subaylık görevi gereği olarak kadrosuz öğretmenlik Avukatlık Kanununun 16. maddesinin 'stajın devamlılığına engel işlerden' sayılır.

(7.2.1970-16/5)

3) Avukatlık Kanununun 12/b hükmü tadâdî olduğundan Üniversiteler Kanununun 33. maddesi gereğince kitaplıkta uzman olarak çalışma avukatlık stajı ile birleşemez.

(5.4.1970-136/2)

4) Avukatlık Kanununun 35. maddesi hukuk müşavirliği yapabilmeyi baroya kayıtlı olma şartına bağlamıştır. Bu temel ilkedir. Aynı yasanın 63. maddesi ile de levhaya yazılı olmayanların avukatlık işlerini yürütmesi önlenmiştir.

O hade özel hukuk tüzel kişilerinin Hukuk Müşavirliği, stajiyerlikle bağdaşır bir görev değildir.

(165..1970 - 198/23), (6.9.1970 - 366/12), (6.9.1970 - 365/11)

5) Avukat stajına devam ederken askerlik görevini yapmak üzere stajını yarıda bırakanların, askerliği sırasında izinli buldukları süre içinde askerlik 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 23. maddesindeki haklı sebeplerden biri olduğundan ve Askerî Ceza Kanununa müzeyyel 2183 sayılı Kanunun 2. maddesi son fıkrası gereğince staja kaldıkları yerden devam etmeleri mümkündür.

(3.7.1970 - 264/9), (2.5.1971 - 275/40), (1.11.1970 - 458/33).

6) İmam Hatip Okulları orta öğretim kurumu olduğundan bu okullar öğretmenliği 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12/b. maddesine göre stajiyerlikle bağdaşır.

(3.7.1970 - 270/15)

7) Staj bitim belgesi hak doğuran bir belge değil, bir durumu tevsik eden belge olduğundan aksi ortaya çıkınca bu belge de hükümsüz sayılır. Staj bitim belgesi kazanılmış hak teşkil etmez.

(6.9.1970 - 371/17)

8) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 26. maddesinde stajiyerin yanında bulunduğu avukatın muvaffakatı ve gözetimi altında icra tetkik mercii, sulh mah

kemeleri ve icra iflâs dairelerinde görülen dava ve işlerde vekâlet almaları, staj yaptıkları yer mahkemele ri ile sınırlı değildir.

(27.12.1970 - 551/28)

9) 1136 sayılı Kanuna göre stajını bitiren ve and içtirilen avukata geçici ruhsatname verilemez.

(27.2.1971 - 87/26)

10) Stajını bitirdiği Baroda avukatlık yapmamacak olan stajiyerlere ruhsatname değil staj bitim belgesi verilmesi ve meslekî faaliyete başlayacağı baroya bu belge ile başvurulması suretiyle ruhsatnamenin alınması mümkündür.

(27.2.1971 - 88/27-b), (2.4.1972 - 204/37)

11) 1136 sayılı Kanununun 35/d maddesi hükmünün karşı kavramına göre avukatlık ile birleşebilen bir iş stajiyerlikle de birleşebilir. Aynı Kanununun 12/c maddesine göre avukat yanında ücret karşılığı avukatlık mümkün olduğundan avukatın stajiyere ücret ödemesi mümkündür. Ancak avukatı ücret vermeye zorlamak imkânı yoktur.

(27.2.1971 - 90/29), (2.5.1971 - 204/5)

12) Avukat, stajı sırasında takibettiği davayı stajını tamamladıktan sonra yeni vekâletname ibrazına lüzum olmadan takibe devam edebilir.

(19.5.1971 - 317/29)

13) Beş yıl kıdemi olmayan avukat yanında staj yapma olanağı yoktur.

(19.5.1971 - 317/29)

14) 1136 sayılı Kanununun 12/f maddesi kapsamına girmediğinden Kollektif şirket ortaklığı avukatlık stajı ile bağdaşamaz.

(15.6.1971 - 333/4)

15) Evlenmenin 1136 sayılı Kanununun 23. maddesinde öngörülen haklı sebeplerden sayılması gerekir.

(11.7.1971 - 425/3)

16) Sivil Savunma Koleji 1136 sayılı Kanununun 12/b maddesi kapsamına giren öğretim kurumu olduğundan bu kolleji öğretmenliği avukatlık stajiyeriği ile bağdaşır.

(3.7.1970 - 291/36), (5.9.1971 - 558/2)

17) Avukat stajiyeri Danıştay'da dosya inceleyebilir.

(31.10.1971 - 710/56)

18) Staj bitim belgesi verilmesi için baroya giriş keseneği ödenmesi gerekli değildir. Avukatlığa kabul kararı verildikten sonra kesenek yükümlülüğü başlar.

(4.4.1972-239/7)

19) Stajiyerin adının staj listesinden silinmesi staj yaptığı baro yönetim kurulunun yetkisi içindedir. 1136 sayılı Kanununun 24. maddesi ile Adalet komisyonlarına verilen gözetim yetkisi stajiyerin adının staj listesinden silinmesine karar vermediği kapsamaz.

(28.5.1972 - 357/3)

20) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 11. maddesi uyarınca hakimlik stajının avukatlık stajına sayılabilmesi için tamamlanması gerekli olup kısmen mahsubu mümkün değildir.

(6.9.1972 - 633/3)

21) Orta dereceli okullar belletici kadrolarında görülen hizmetler avukatlık stajı ile birleşemez.

(6.9.1972 - 633/3)

22) Avukatlık stajı mahkeme ve avukat nezdinde olmak üzere iki bölümden ibarettir. Bu bölümler

den bağdaşabilen işle geçen kısmının geçerli sayılması gerekir.

(18.8.1972 - 568/39) (Danıştay 8.D. 28.12.1972, E.

23) Avukat stajiyelerinin baro levhasına yazılması mümkün değildir.

(28.1.1973 - 53/8)

24) Avukatlık stajına 1136 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 7.7.1969 tarihinden önce başlamış olanlar hakkında, o zaman mer'i Danıştay kararları karşısında 72/b maddesi uygulanamaz.

(23.7.1972 - 488/9), (28.11.1973 - 63/18)

25) 3499 sayılı Kanun hükümlerine göre staj bitim be'gesi alanlar hakkında Avukatlık Kanununun 72/b maddesi uygulanmaz.

(25.2.1973 - 143/20)

26) Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesi uyarınca eski Kanun hükümlerine göre staj yapılabilmesi için mezuniyet tarihinden itibaren 3 yıl içinde baroya başvurması gerekir. Askerlik görevi staja başvurmayaya engel değildir.

(25.2.1973 - 145/22), (22.4.1973 - 270/31)

27) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 8. maddesi uyarınca anılan kanunun yürürlüğe girdiği 7.7.1969 tarihinden evvel siyasal bilgiler okulu veya fakültesinden mezun olup, eksik kalan derslerden hukuk fakültelerinde fark imtihanı verenler anılan kanun uygulamasında hukuk fakültesi mezunu sayılacaklarından sınav için başvurup bu süre içinde sınavını başarı ile bitirmemiş olanların madde hükmünden yararlanmalarına olanak mevcut değildir.

(22.4.1973 - 294/55)

28) 3499 sayılı Kanun hükümlerine göre staj yapmak için başvurma süreleri Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesinde gösterilmiştir. Tutukluluk hali staj için başvurmaya engel kabul edilemez.

(22.4.1973 - 310/71)

29) Staja 3499 sayılı Kanunun yürürlüğü zamanında başlayanlar 1136 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra bitirseler dahi 72/b maddesi uygulanamaz.

(22.4.1973 - 311/72) (Da.nıştay 8.D. 23.2.1972 gün ve Esas: 1971/2000, Karar: 1972/987).

30) Avukatlık Kanununun 72/b maddesi uyarınca ruhsatnamesi iptal edilen kimseye yeniden yaptığı geçerli staj sonunda yeni ruhsatname verilmesi gerekir.

(15.7.1973 - 536/40)